

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **V. V.**, zast. Mgr. Kateřinou Richterovou, advokátkou se sídlem Kovářská 17, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, se sídlem nábrž. Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 5. 2011, č. j. 478/2011-160-SPR/2, ve věci přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 25. 7. 2012, č. j. 2 A 18/2011 - 51,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá v záhlaví označený rozsudek Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) ze dne 25. 7. 2012, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 5. 2011, č. j. 478/2011-160-SPR/2. Uvedeným rozhodnutím žalovaného bylo zamítnuto odvolání stěžovatele a současně potvrzeno rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy, odbor dopravních přestupků (dále jen „správní orgán“) ze dne 22. 3. 2011, sp. zn. S-MHMP 813377/2010/Ber, č. j. MHMP 234985/2011/Ber, kterým byl stěžovatel uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle ustanovení § 22 odst. 1 písm. e) bodu 1. zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění platném pro projednávanou věc, kterého se měl dopustit tím, že dne 1. 7. 2010 v době kolem 15:35 hod. v Praze 4 řídil osobní automobil tov. zn. Škoda, RZ xx po ulici Vídeňská ve směru jízdy do ulice Kunratická Spojka k ulici Zálesí za křižovatkou ulic Vídeňská, K Libuši a Dobronická v prostoru u sloupu veřejného osvětlení č. 412646, přičemž nebyl držitelem řidičského oprávnění, čímž porušil ustanovení § 3 odst. 3 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb., o

provozu na pozemních komunikacích, ve znění platném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o silničním provozu“). Stěžovateli byla za spáchaný přestupek uložena pokuta ve výši 25 000 Kč, zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu na dobu 12 měsíců a dále povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

II. Relevantní skutkové okolnosti projednávané věci

Ze správního spisu předloženého žalovaným bylo ke skutkovému průběhu věci zjištěno, že se stěžovatel dne 1. 7. 2010 stal účastníkem drobné dopravní nehody, v rámci jejíhož prošetřování bylo orgány Policie České republiky z výpisu evidenční karty řidiče (stěžovatele) zjištěno, že dne 8. 5. 2008 mu byl Obvodním soudem pro Prahu 2 uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu na dobu 1 roku. Tento zákaz mu skončil dne 8. 5. 2009, nebyla ovšem dosud podána žádost o vrácení řidičského oprávnění. Na základě zjištěných skutečností oznámil orgán Policie České republiky dne 28. 9. 2010 správnímu orgánu své podezření, že se stěžovatel dopustil porušení ustanovení § 3 odst. 3 písm. a) a ustanovení § 4 písm. b) zákona o silničním provozu. Součástí spisu o dopravní nehodě je dále úřední záznam sepsaný v den dopravní nehody o podaném vysvětlení stěžovatele, který k průběhu nehody uvedl, že řídil předmětné osobní vozidlo, ve kterém jel s paní J. D., která seděla vpředu vedle něj; k otázce zákazu řízení odpověděl, že tento zákaz již skončil; na úřadě mu bylo řečeno, že řídit může, má s sebou vozit trestní příkaz, domníval se tedy, že je vše v pořádku. Paní J. D. (vlastnice vozidla) v podaném vysvětlení zaznamenaném v úředním záznamu z téhož dne uvedla, že ve vozidle jela jako spolujedoucí a seděla vpředu vedle řidiče.

Správní orgán zahájil řízení ve věci shora specifikovaného přestupku oznámením ze dne 8. 2. 2011, kterým současně předvolal stěžovatele k ústnímu jednání. Stěžovatel podal ve věci nejprve písemné vyjádření, ke kterému připojil trestní příkaz Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 26. 2. 2008, sp. zn. 6 T 65/2008, kterým byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 1 měsíce s podmíněným odkladem na zkušební dobu v trvání 1 roku a současně mu byl uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu na dobu 1 roku; dále usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 26. 6. 2009, ve kterém soud vyslovil, že se stěžovatel ve stanovené zkušební době, která trvala od 8. 5. 2008 do 8. 5. 2009, osvědčil; a žádost o vrácení pozbytého řidičského oprávnění ze dne 15. 3. 2011. Ve vyjádření uvedl, že si ustanovení zákona o silničním provozu nesprávně vykládal v důsledku chybného poučení, kterého se mu dostalo u Obvodního soudu pro Prahu 2. Zdůrazňoval, že mu soudem bylo doporučeno předkládat při kontrole řidičského oprávnění rovněž shora uvedené usnesení ze dne 26. 6. 2009. Dle tohoto poučení dle svého tvrzení postupoval a při náhodných silničních kontrolách byl utvrzován o správném postupu. V rámci ústního jednání konaného dne 17. 3. 2011 doplnil, že k odevzdání řidičského průkazu nebyl vyzván, tudíž nevěděl, že nemůže řídit. Dne 1. 7. 2010 řídil motorové vozidlo, jelikož nevěděl, že nemá řidičské oprávnění; kdyby tuto skutečnost věděl, samozřejmě by neřídil.

Správní orgán následně vydal rozhodnutí, kterým stěžovatele uznal vinným z porušení ustanovení § 3 odst. 3 písm. a) zákona o silničním provozu a tedy spáchaní přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích dle ustanovení § 22 odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o přestupcích, za což mu uložil pokutu ve výši 25 000 Kč a zákaz činnosti, spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu, na dobu 12 měsíců.

pokračování

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel odvolání, ve kterém namítal, že v důsledku neporozumění udělenému poučení v rámci řízení o přestupku nejen že neodmítl vypovídat, ale navíc vypovídal nepravdivě, a to již od samotné nehody dne 1. 7. 2010. Uvedl, že je stále na základě doporučení uděleného pracovníci Obvodního soudu pro Prahu 2 přesvědčen, že řidičským oprávněním disponuje, a to od data doložky právní moci usnesení soudu ze dne 26. 6. 2009, tj. dne 7. 7. 2009. Nicméně zdůraznil, že žádné vozidlo ani po tomto datu neřídil, neboť žádné nemá a paní D. měla obavy, zda je výklad úřednice soudu správný, přičemž mu nezbylo než respektovat názor majitelky vozidla. Při dopravní nehodě dne 1. 7. 2010 řídila vozidlo majitelka vozu paní D.; stěžovatel nicméně ve vzniklé situaci spatřoval vhodnou příležitost k prokázání svého oprávnění k řízení vozidla, a proto se přivolané hlídce Policie České republiky představil jako řidič a předložil svůj řidičský průkaz spolu s usnesením soudu. Jelikož paní D. spěchala, odešla před příjezdem policie na autobus a zanechala mu klíče a doklady od vozidla. Cestou na zastávku městské hromadné dopravy si ovšem jízdu autobusem rozmyslela a na místo nehody se vrátila, neboť si uvědomila, že pokud stěžovatel nebude mít pravdu, bude na ní, aby s vozidlem opět odjela; navíc si spočítala, že jízda autem bude pro ni rychlejší. Policistka mu na místě dopravní nehody sdělila, že je v evidenci veden jako „neřidič“, sama si však postupem nebyla jistá a sdělila mu, že do dvou měsíců bude vyrozuměn. Jelikož žádné vyrozumění neobdržel, utvrdil se ve svém přesvědčení, že je k řízení oprávněn. Na základě předvolání správního orgánu znejistěl, nicméně setrval na své nepravdivé verzi s tím, že tak bude konečně poučen o administrativním postupu po skončení trestu zákazu řízení, a byl smířen i s případnou menší pokutou. Postupem správního orgánu byl však zkrácen na svých právech být poučen o jednotlivých ustanoveních zákona o přestupcích, a proto neodmítl ve věci vypovídat, resp. setrval na své nepravdivé výpovědi. Jako důkaz navrhl svědeckou výpověď paní J. D., opakovaný výslech sebe, coby obviněného z přestupku, a dále shora specifikovaný trestní příkaz a usnesení vydané Obvodním soudem pro Prahu 2.

Žalovaný ve svém zamítavém rozhodnutí na úvod shrnul, že po nabytí právní moci trestního příkazu byl stěžovatel povinen dle ustanovení § 94a odst. 2 zákona o silničním provozu řidičský průkaz odevzdat; tuto povinnost nesplnil; po vykonání trestu zákazu činnosti měl o vrácení řidičského oprávnění ve smyslu ustanovení § 102 citovaného zákona rozhodnout příslušný úřad na podkladě žádosti o navrácení řidičského oprávnění, kterou však stěžovatel nepodal, a tudíž se na něj stále hledělo jako na osobu, která pozbyla řidičské oprávnění. Ve vztahu ke vzneseným námitkám předně zdůraznil, že pokud stěžovatel udělenému poučení, které stvrdil vlastním podpisem, neporozuměl, bylo na něm, aby se úřední osoby (případně i opakovaně) na jeho význam dotázal. Námitce, že stěžovatel vozidlo neřídil, žalovaný neuvěřil s odůvodněním, že spisová dokumentace obsahuje dostatek důkazů o tom, že stěžovatel v uvedený den a v daném místě automobil řídil. Tvrzení stěžovatele, že si chtěl ověřit správnost postupu po skončení trestu zákazu činnosti, postrádá dle žalovaného jakoukoliv logiku. Počinání stěžovatele dle žalovaného plyne ze stěžovatelovy neznalosti zákona o silničním provozu. Skutek, pro který bylo řízení zahájeno, byl důkazními prostředky dle žalovaného prokázán, a důvod pro zrušení rozhodnutí správního orgánu tak nebyl shledán.

III. Posouzení věci městským soudem

Stěžovatel podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ve správním soudnictví, kterou městský soud shledal nedůvodnou. Městský soud v odůvodnění svého rozhodnutí předně uvedl, že tvrzení stěžovatele, že dne 1. 7. 2010 předmětné vozidlo neřídil, je nutno považovat za nevěrohodné, neboť jak před zasahujícími policisty v den nehody, tak i v řízení před správním orgánem uvedl, že osobní automobil řídil. Poprvé se objevuje jeho opačné tvrzení až v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu, tedy teprve poté, co se z rozhodnutí správního orgánu dozvěděl, jaká opatření mu byla za přestupek dle ustanovení § 22 odst. 1 písm. e) bod 1 zákona o přestupcích uložena. Tvrzení stěžovatele tak městský soud vyhodnotil jako účelové a nevěrohodné. Dle městského soudu neobstojí ani argumentace stěžovatele, že o povinnosti odevzdat řidičský průkaz nevěděl. Tato povinnost vyplývá přímo ze zákona, přičemž městský soud zdůraznil, že znalost zákona o silničním provozu je součástí každého řízení o získání řidičského oprávnění. Ve vztahu k usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 městský soud uvedl, že toto usnesení nemá k opětovnému nabytí řidičského oprávnění žádný vztah, neboť pouze osvědčuje, že v době podmíněného odložení trestu odnětí svobody se nedopustil žádného protiprávního jednání.

Soud neshledal důvodný ani návrh na výslech paní J. D., a to z důvodu, že již před orgánem Policie České republiky dne 1. 7. 2010 ve shodě se stěžovatelem uvedla, že tohoto dne jela ve vozidle jako spolujedoucí. Pokud by tedy chtěla paní J. D., která je známou stěžovatele, tvrdit opačné skutečnosti, byly by v rozporu s dříve uvedeným tvrzením učiněným před orgány Policie České republiky, a z toho důvodu nedůvěryhodné.

Na základě obsahu předloženého spisového materiálu soud tvrzení stěžovatele neuvěřil, rozhodnutí žalovaného nezákonné neshledal a skutečnosti, na kterých správní orgány stavěly svá rozhodnutí, vzal za prokázané.

IV. Kasační stížnost

Rozsudek krajského soudu napadl stěžovatel kasační stížností z důvodů vymezených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel je přesvědčen o nezákonnosti rozhodnutí městského soudu, který dle jeho názoru nesprávně posoudil ustanovení § 82 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), dle něhož není přípustné v odvolání uvádět nové skutečnosti a navrhopat nové důkazy. Dle jeho názoru měl městský soud buď provést navrhovaný důkaz výpovědí J. D., nebo rozhodnutí žalovaného zrušit.

S odkazem na rozsudek zdejšího soudu ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008 – 115, uvedl, že obviněný z přestupku může uplatňovat nové skutečnosti a navrhopat nové důkazy (§ 73 zákona o přestupcích) i v odvolání; omezení stanovené v ustanovení § 82 odst. 4 správního řádu na řízení o přestupku nedopadá. To, že stěžovatel nejprve připustil, že motorové vozidlo řídil a v odvolání tento popis situace popřel, sice snižuje jeho důvěryhodnost, ovšem v situaci, kdy rozhodné skutečnosti nejsou dostatečně důkazně podloženy, nemůže samotná tato okolnost vést k subsumpci stěžovatelova jednání pod příslušné skutkové podstaty. Soud ani správní orgán nemůže dle stěžovatele odmítnout navrhovaný důkaz s poukazem na to, že byl vznesen až v odvolání.

pokračování

Zjištění, kdo řídil motorové vozidlo, bylo postaveno pouze na výpovědi samotného stěžovatele a vlastnice vozidla J. D. Stěžovatel měl o správném postupu v otázce jeho možnosti řízení vozidla protichůdné informace, a proto se takovýmto poněkud svérázným postupem chtěl ubezpečit, že je vše v pořádku. Následnou změnu výpovědi nelze dle stěžovatele označit jako nevěrohodnou a navrhovaný důkaz neprovést; takový postup by byl dle stěžovatele v rozporu s ustanovením § 82 odst. 4 správního řádu a rovněž by se ze strany soudu jednalo o příliš formalistické rozhodnutí.

Žalovaný se k podané kasační stížnosti nevyjádřil.

V. Posouzení důvodnosti kasační stížnosti

Kasační stížnost je podle §§ 102 a násl. s. ř. s. přípustná a podle jejího obsahu jsou v ní namítány důvody dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. vady řízení před správním orgánem a nepřezkoumatelnost rozhodnutí krajského soudu spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelem vznesená námitka vytyká městskému soudu, že, stejně jako žalovaný, nemůže odmítnout navrhovaný důkaz s poukazem na to, že byl vznesen až v odvolání, tedy že neprovedl navrhovaný důkaz výpovědí J. D.

Stěžovatel vychází z ustanovení § 73 odst. 2 zákona o přestupcích, na základě kterého má obviněný z přestupku „*právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a k důkazům o nich, uplatňovat skutečnosti a navrhopvat důkazy na svou obhajobu, podávat návrhy a opravné prostředky. K výpovědi ani k doznání nesmí být donucován.*“ Lze se tedy ztotožnit se stěžovatelem, že na rozdíl od úpravy zakotvené v ustanovení § 82 odst. 4 správního řádu, dle které se „*k novým skutečnostem a k návrhům na provedení nových důkazů, uvedeným v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení, (...) přihlédne jen tehdy, jde-li o takové skutečnosti nebo důkazy, které účastník nemohl uplatnit dříve*“, umožňuje zákon v přestupkovém řízení uplatňovat nové skutečnosti a důkazy v průběhu celého správního řízení.

Z obsahu odůvodnění rozsudku městského soudu a rovněž rozhodnutí žalovaného zdejší soud nicméně ověřil, že důvody, pro které byly stěžovatelem navrhované důkazy odmítnuty, pramenily z jiných argumentačních východisek. Městský soud ve vztahu ke stěžovatelem nově nastíněnému průběhu skutkového děje především zdůraznil, že se dle jeho názoru jedná o tvrzení nevěrohodné a účelové, která jsou zcela v rozporu s výpověďmi, které stěžovatel v průběhu prvostupňového správního řízení dobrovolně a opakovaně uváděl. Dosavadní průběh správního řízení a v něm podávaná vyjádření stěžovatele dle městského soudu nevzbuzovala o skutkových okolnostech nehodového děje žádné pochybnosti. Výslech paní J. D. městský soud neprovedl s odkazem na vztah ke stěžovateli a s odůvodněním, že

protichůdnou výpověď by nejvýše zpochybnila své původní prohlášení, které by se tím stalo nevěrohodné.

Jinými slovy, přednesená skutková tvrzení neshledal městský soud, ve shodě s žalovaným, pro jejich nevěrohodnost způsobila navrhovanému prověřování. Předpokladem pro provedení navrhovaných důkazů jsou především existující pochybnosti o správnosti a věrohodnosti zjištěného skutkového stavu, navrhované důkazy tedy nejsou prováděny automaticky vždy. Stěžovateli se v projednávané věci nepodařilo přesvědčivým způsobem znevěrohodnit své prvotní vyličení skutkových okolností, které tvořilo konzistentní verzi tvrzení a odpovídalo rovněž ostatním podkladům založeným ve správním spise.

V projednávané věci není sporu o tom, že stěžovatel před správním orgánem opakovaně potvrdil, že v den, kdy došlo k dopravní nehodě, řídil předmětné vozidlo (viz písemné vyjádření stěžovatele k zahájení přestupkového řízení ze dne 15. 3. 2011 a protokol o ústním jednání o přestupku ze dne 17. 3. 2011). V citovaném vyjádření stěžovatel mimo jiné uvedl, že řidičský průkaz spolu s usnesením soudu předkládal rovněž při náhodných silničních kontrolách, v průběhu kterých byl utvrzován o správném postupu. Jednalo se o písemné podání, u kterého lze předpokládat vysokou míru uvážení a uvědomění při jeho formulaci. Stěžovatel zde zcela konzistentně potvrzuje, že byl řidičem v době dopravní nehody a uvádí důvody pro své přesvědčení, že po uplynutí zákazu řízení motorových vozidel opět nabyl zpět řidičské oprávnění. Ze správního spisu Nejvyšší správní soud rovněž ověřil, že o skutkové podstatě svého přestupkového jednání byl stěžovatel písemně i slovně poučen, stejně jako o svých procesních právech. Za těchto okolností při ústním jednání dne 17. 3. 2011 opět výslovně zopakoval, že v době dopravní nehody řídil motorové vozidlo a zopakoval stejné skutečnosti, které uváděl v písemném vyjádření ze dne 15. 3. 2011. Nejprve v podaném odvolání stěžovatel skutkové tvrzení zcela změnil, a to tak, že předmětné vozidlo řídila J. D. s tím, že stěžovatel ve skutečnosti do té doby žádné vozidlo neřídil. Pohnutkou k jeho předchozímu tvrzení mu mělo být ověření jeho domněnky o administrativním postupu po vykonání trestu zákazu řízení motorových vozidel.

Městský soud, stejně jako žalovaný, nově předestřené verzi stěžovatele neuvěřil a označil ji za nevěrohodnou. Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou námitku stěžovatele, že městský soud neprovedl jím navržený důkaz v důsledku nesprávného výkladu ustanovení § 82 odst. 4 správního řádu. Jak je uvedeno výše, městský soud neprovedení důkazu odůvodnil nedůvěryhodností nově předestřené skutkové verze průběhu dopravní nehody, nikoliv tím, že by nepřipouštěl obecně návrhy nových důkazů. Dle Nejvyššího správního soudu postup městského soudu je zcela v souladu se zákonem. Správní orgán ve správním řízení i krajský soud v řízení o žalobě ve správním soudnictví nejsou povinni provést důkazy, jejichž provedení je účastníky řízení navrhováno. Pokud se rozhodnou důkazním návrhům nevyhovět, mají však povinnost uvést, z jakých důvodů nebudou provedeny. Ten, kdo navrhoval provedení důkazu a nebylo mu vyhověno, má možnost s těmito důvody v následném řízení polemizovat.

Městský soud při odmítnutí provedení důkazů stěžovatele odkazoval na vysokou míru nedůvěryhodnosti nově uváděných skutečností, velmi pečlivě rozebral jednotlivá tvrzení podaná stěžovatelem v průběhu správního řízení a konstatoval, že je vždy uvedl po náležitém poučení o jeho právech. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zcela zřejmé, že městský soud odmítl provést stěžovatelem navrhované důkazy vzhledem k nepravděpodobnosti až

pokračování

absurdnosti předestřených tvrzení. Stěžovatel v kasační stížnosti se srozumitelně uvedenými důvody městského soudu nepolemizoval, vyslovil pouze domněnku, že k zamítnutí důkazu došlo kvůli nesprávnému výkladu ustanovení 82 odst. 4 správního řádu. Nejvyšší správní soud na základě všech uvedených skutečností dospěl k závěru, že námitka stěžovatele není důvodná, neboť údajně špatně vyložené ustanovení nebylo městským soudem v řízení vůbec aplikováno a stěžovatel nijak nezpochybnil úvahy provedené městským soudem ohledně hodnocení důkazů a zamítnutí dalších důkazních návrhů stěžovatele.

VI. Závěr a náklady řízení

Stěžovatelem uplatněné kasační námitky nebyly ve vztahu k napadenému rozsudku městského soudu shledány důvodnými, v řízení nebyly shledány ani jiné nedostatky, ke kterým Nejvyšší správní soud dle § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlíží z úřední povinnosti, kasační stížnost byla proto v souladu s § 110 odst. 1, větou poslední, s. ř. s. zamítnuta.

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovanému, jak vyplývá z obsahu spisu, náklady v tomto řízení nevznikly, Nejvyšší správní soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. října 2013

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu